

Sådan lærer vi unge mennesker at styre virksomhedens værdikæde

Af Heidi Hartvig, VIA University College og Rickard Lindquist, VIA University College

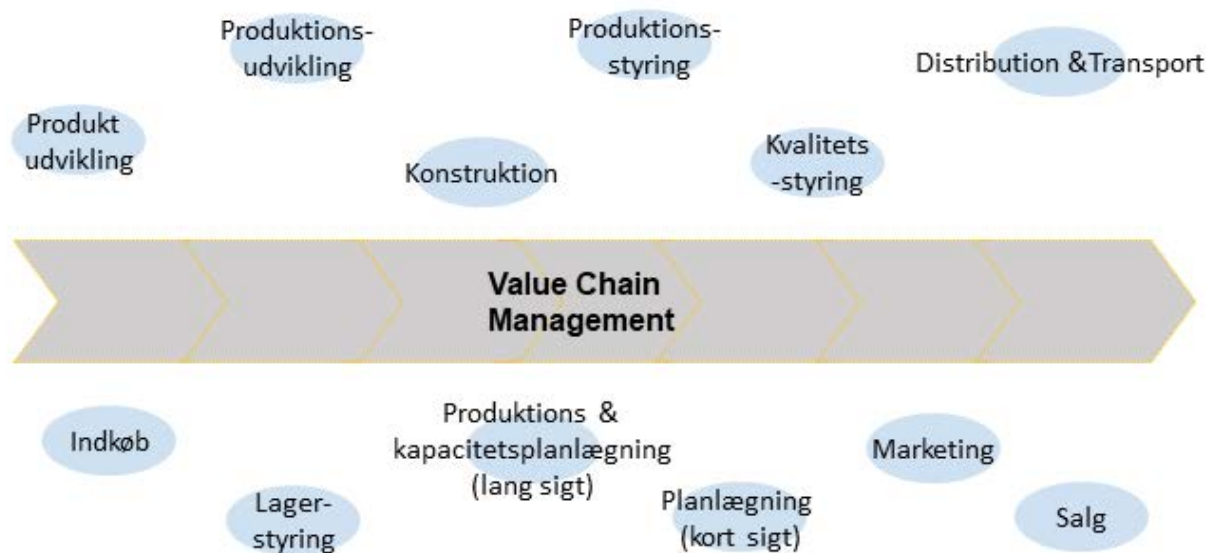
Value Chain Management – en uddannelse med fokus på både holistisk forretningsforståelse og anvendelse af data og procesoptimering gennem hele værdikæden.

Value Chain Management uddannelsen – eller "Procesøkonomi & Værdikædeledelse" - er en 3½ årig professionsuddannelse. Med udgangspunkt i Supply Chain Management er fokus på optimering af virksomhedens centrale processer. Uddannelsen udbydes af VIA University College, Aarhus C. Denne artikel vil gennemgå baggrunden for uddannelsen og uddannelsens opbygning og desuden belyse værdien af et tæt samarbejde med erhvervslivet. På den måde sikres, at uddannelsen hele

tiden er opdateret med virksomhedernes aktuelle behov.

Value Chain Management uddannelsen, VCM, blev udviklet af VIA i 2002. Baggrunden var at uddanne dimittender til at få en holistisk tilgang til det at styre en virksomhed. Dette i kontrast til den mere traditionelle silotilgang.

Den grundlæggende tanke var at uddanne medarbejdere, der kunne binde de tekniske discipliner sammen med de forretningsmæssige. På den måde sikres en holistisk tilgang til virksomhedens drift. Den grundlæggende filosofi er, at alle discipliner i en virksomhed påvirker virksomhedens værdiskabelse. Når vi optimerer, er vi nødt til at tage hensyn til alle discipliner jf. figur 1

Figur 1: Eksempler på jagtigheder som påvirker virksomhedens værdiskabelse

Uddannelsen giver dyb forståelse af produktion, omfattende brug af data og Supply Chain Management. Det er dog også vigtigt, at de studerende får en bred forståelse af strategi, salg, økonomi, forretningsudvikling etc. Samtidig skal de studerende kunne kommunikere med medarbejdere på alle niveauer og med mange forskellige fagligheder. Derfor undervises de studerende også i forandringsledelse, forhandlingsteknik og projektstyring.

Uddannelsens faglighed er baseret på omfattende interviews, gennemført i 2002, med virksomheder fra forskellige brancher. Virksomhederne er blevet spurgt om, hvordan de forventer, at Supply Chain Management begrebet udvikles over de næste 10 år. Resultaterne er løbende opdateret for at sikre, at uddannelsen møder de udfordringer, som virksomhederne aktuelt står overfor. Den praksisnære tilgang dækkes af gæsteforelæs-

ninger fra virksomheder og med virksomhedsbesøg flere gange i løbet af et semester. Der er desuden tæt kontakt til flere virksomheder i forbindelse med projekter og praktikophold. Endvidere prioriteres adgang til relevante uddannelser på kandidatniveau. Alle undervisere på VCM har erfaring fra det private erhvervsliv, typisk fra ledelsesmæssige roller indenfor produktion, sourcing, projektledelse og/eller supply chain management. På den måde sikrer vi en god balance mellem den teoretiske læring og praksis.

Strukturen i uddannelsen

For at sikre en sammenhæng i uddannelsen tematiseres hvert semester, således at de studerende får gennemgået de fleste relevante processer, som findes i en virksomhed. Uddannelsen indeholder 7 temæer, jf. fig. 2.

Figur 2: Tematiseringen i VCM uddannelsen

Første semester beskæftiger sig med markedet, og hvordan markedsf forhold påvirker virksomhedens forsyningskæde. Semestret giver også en introduktion til Supply Chain Management, som er fundamentet for læringen de næste 3,5 år.

Andet semester arbejder med planlægning i værdikæden. Der arbejdes bl.a. med forecast, produktionsplanlægning, lagerstyring og indkøbsplanlægning. Her fokuseres på alle de funktioner og processer i virksomheden, som er med til at sikre, at virksomheden kan levere de ydelser, der efterspørges.

På tredje semester er temaet produktion og emner, som påvirker produktionen. De studerende vil arbejde med de forskellige produktionsfilosofier,

(herunder Lean QRM, Agile manufacturing, JIT), optimering af produktionsflow, kvalitetsstyring og simulering af produktion.

På fjerde semester beskæftiger de studerende sig med hele værdikæden i et mere strategisk perspektiv. De studerende lærer at overskue og designe komplekse værdi- og forsyningskæder.

Femte semester er dedikeret til virksomhedspraktik. De studerende er tilknyttet en virksomhed i minimum 20 uger på fuld tid. Det skal bemærkes, at størstedelen af de studerende fortsætter som studieassistenter efter praktikforløbet. Praktikopholdet kan også danne basis for ansættelse efter studiet.

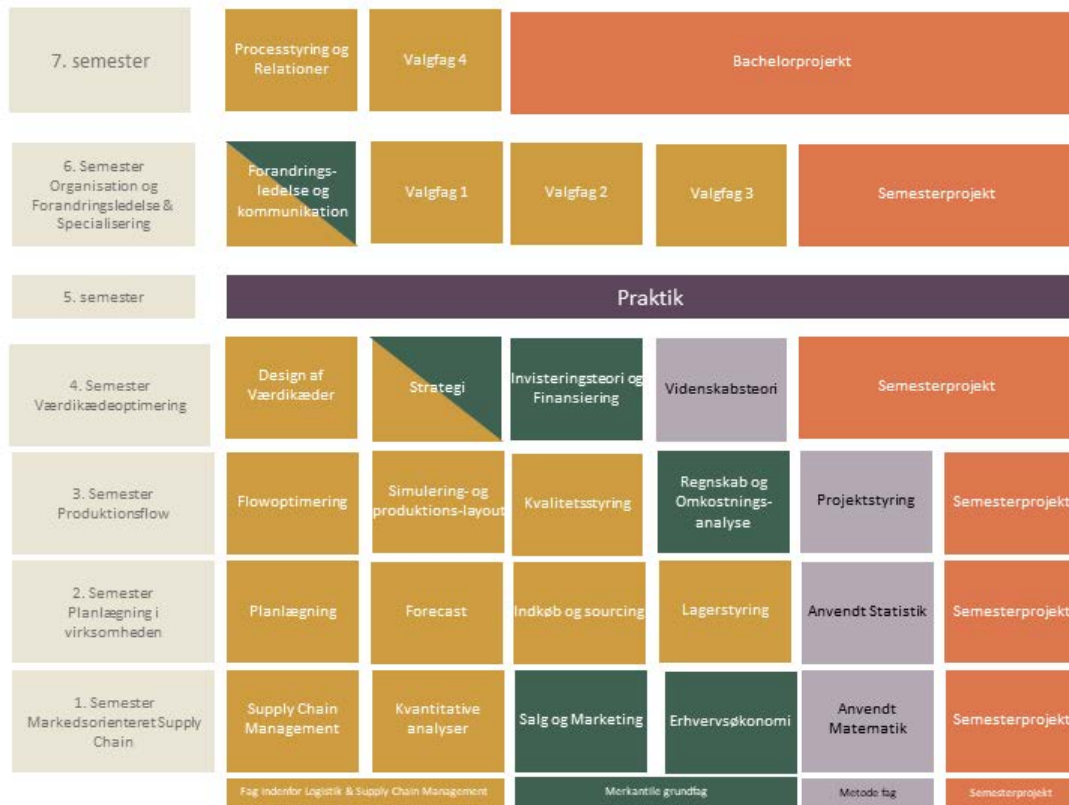
"I øjeblikket er jeg direktør for LEGO Continuous Improvement, på vores fabrik i Kladno, Tjekkiet. Min karriere i LEGO startede, da jeg fik en stilling som trainee i VCM's 6-måneders praktikperiode. Efter praktikopholdet arbejdede jeg på deltid for dem som konsulent, før jeg landede min første fuldtidskontrakt efter afslutningen af VCM-graden."

Henrik B. Jepsen, Direktør i Lego & Bestyrelsesmedlem i K.S.M Kragelund A/S,
VCM Dimittend, 2013

Sjette semester beskæftiger sig primært med organisation og forandring-sledelse. Praktikopholdet motiverer de studerende til at anerkende, at de menneskelige ressourcer er noget af det vigtigste i en supply chain. De har nu mulighed for at specialisere sig ved at vælge op til tre valgfag. Valgfagene udvikles til stadighed på baggrund af udviklingen indenfor supply chain management samt ud fra virksomhedernes evalueringer af uddannelsen. På syvende semester er hovedaktiviteten udarbejdelsen af et bachelorprojekt.

Det faglige indhold på de enkelte semestre

Med baggrund i tematiseringen er nedenstående semesterstruktur opbygget for uddannelsen, jf. fig. 3

Figur 3: Semesteropbygning på VCM uddannelsen

Detaljeret struktur

Hvert semester har en overskrift, som svarer til de tidligere beskrevne semestertermer. Kurserne er med til at opbygge viden og kompetencer til at løse problemstillinger indenfor den pågældende overskrift.

Kurserne er ligget indenfor tre områder:

1. Kurser indenfor logistik og supply chain management
2. Merkantile grundkurser
3. Metodekurser

Metodekurserne og de merkantile grundkurser placeres, så de på bedst mulig måde støtter op omkring kurserne i logistik og supply chain management. Et eksempel herpå er statistik, som er placeret i andet semester, da kurserne i forecasting og i lagerstyring bruger statistiske metoder som redskab.

På sjette og syvende semester udbyder uddannelsen valgfag. Disse giver de studerende muligheder for at specialisere sig indenfor enkelte områder. Valgfagene udskiftes løbende og afspejler de behov, som virksomhederne efterspørger. For nærværende udbyder uddannelsen følgende valgfag:

Sjette semester	Syvende semester
Systemintegration	Modellering
Industri 4.0	International marketing
Forhandling	Transport og logistik
Organisation og løbende forbedringer	
Cirkulær økonomi	
Innovation og entreprenørskab	
Finansiering og porteføljeteori	

Semesterprojekter

Hvert semester afsluttes med et semesterprojekt, jf. fig. 3. Semesterprojektets tema svarer til overskriften på det pågældende semester. Formålet med projekterne er, at de studerende arbejder med udfordringer i samarbejde med en virksomhed. Ved at bruge den viden, de færdigheder og de kompetencer, som er opnået i de enkelte kurser, skal de studerende løse en problemstilling for en virksomhed.

Det er vigtigt at understrege, at alle projekter på uddannelsen skal gennemføres sammen med en virksomhed. Kun på denne måde kan vi vurdere, hvorvidt de studerende kan omsætte deres viden, færdigheder og kompetencer til praktiske løsninger.

Progressionen i projekterne på VCM-uddannelsen udvikles fra at være emneorienteret/underviserstyret til at være problemorienteret/student-

erstyret. Dette afspejler sig tydeligt i de læringsmål, der er opstillet for semesterprojekterne. Det betyder, at undervisernes rolle ændres fra at være driveren, og den der aftaler indholdet i projekterne med virksomheden, til at være facilitator, hvor det er de studerende, der har al kontakt med virksomhederne.

Den generelle udvikling af de studerende

Ud over den faglige udvikling er det vigtigt, at de studerende bliver klædt på til at træde ind på arbejdsmarkedet. VCM uddannelsen arbejder med nedenstående model, hvor hvert semester har til formål at løfte de studerende, ikke alene fagligt men også personligt, jf. figur 5.

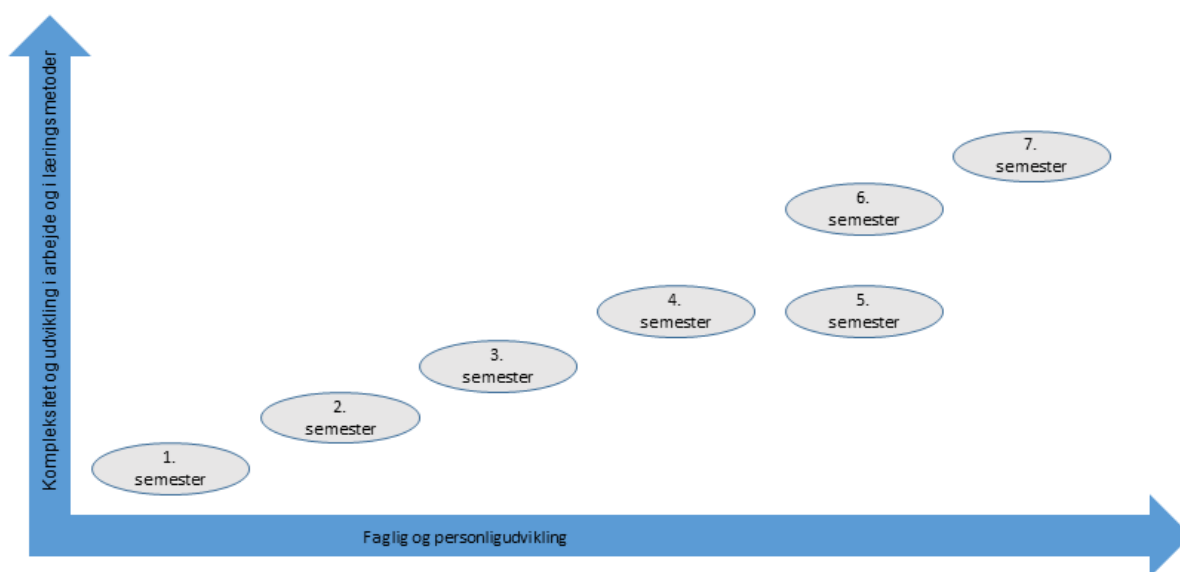

Fig 5: Den faglige og personlige progression på VCM uddannelsen

Som det ses af figuren arbejdes med at udvikle de studerende som personer, så de bliver klar til at indgå i samarbejdsrelationer på arbejdsmarkedet. Ved hjælp af vores pædagogik på de forskellige semestre udvikler vi de studerende fra at være "elever" til at være personer, som kan arbejde

selvstændigt og tage ansvar for egen læring, og som desuden gør dem problem- og løsningsorienterede.

"Hvis man gerne vil læse VCM, så skal man være klar over, at studiet kombinerer teorier og praksis fra forskellige grene, såsom supply chain management, logistik, dataanalyse og meget mere.

Man lærer en helhedsorienteret tilgang til optimering af værdikæden.

Man får en god forståelse for, hvordan en virksomhed fungerer, og hvordan forskellige processer og afdelinger er koblet sammen i en kompleks struktur. Men det er lige netop det, som gør studiet så fedt, fordi jobmulighederne spænder bredt."

Nargis Solemani VCM studerende 7. semester

Fremtiden for uddannelsen

For at fremtidssikre uddannelsen er der løbende kontakt til uddannelsens aftagere. Det sker gennem evalueringsmøder med virksomheder, interviews med praktikvirksomheder og virksomheders deltagelse i VCM-uddannelsesudvalg. På den måde sikres, at uddannelsen kontinuerligt er parat til at forny sig, så det kan sikres, at de studerende kan møde de udfordringer, som de vil opleve i den fremtidige karriere.

Dette input bruges blandt andet til at udvikle uddannelsen i en bæredygtig og digital retning. Bæredygtighed integreres i uddannelsen som en naturlig del af de allerede eksisterende kurser og projekter. Når de studerende tænker procesoptimering, så tænker de ikke kun på effektivitetsforbedringer og omkostningsreduktioner. De tænker også på, om forbedringerne kan påvirke virksomhedens bæredygtigheds dagsorden. Et eksempel er, når vi arbejder med cirkulære Supply Chains i stedet for lineære Supply Chains.

”Jeg vidste, at jeg gerne ville arbejde som indkøber og samarbejde med leverandører for at sikre fokus på bæredygtighed og CSR.

Men undervejs på studiet fik jeg også øjnene op for, hvor vigtigt det er at have en bred virksomhedsforståelse og indsigt i hele værdikæden.

Især hvis man skal arbejde med bæredygtighed.”

Nina Jørgensen, Buyer & CSR Koordinator, JBS Textile Group,

VCM Dimittend, 2023

Digitalisering er en nødvendighed for, at virksomheden kan agere bæredygtigt, og dialogen med erhvervslivet viser, at der mangler kompetencer indenfor digitalisering og databehandling. Vi har derfor styrket vores

kursusudbud indenfor de emner for på denne måde at bidrage til, at kommende medarbejdere kan dække virksomhedernes efterspørgsel på disse kompetencer.

”Dataanalyse fylder meget på uddannelsen. Det giver dig mulighed for at træffe beslutninger ud fra fakta i stedet for spekulationer. Men der er også mange andre spændende aspekter af uddannelsen. Jeg er nok mest til flowoptimering og projektledelse. Selvom flowoptimering og projektledelse er forskellige fagområder, har de en fælles tilgang og fælles principper, der fokuserer på effektivitet, analyse og samarbejde.”

Nargis Solemani VCM studerende 7. semester

Forfatter: Heidi Hartvig

Heidi Hartvig, Lektor, VIA University College, Aarhus , Value Chain Management Uddannelsen & deltager i Forskningscenter for Byggeri, Klima, Vandteknologi & Digitalisering. Ejer af Hartvig Creations. Erfaringen dækker lederroller og opgaver i Tekstilbranchen med stor passion for bæredygtige løsninger baseret på procesoptimering, forecast og strategi. Konsulenterfaring som proceskonsulent i Master Data projekter. Passion for formidling og udvikling af businessrelaterede løsninger med Value Chain- og Supply Chain perspektiver, med hjerte for ressourceoptimering og bæredygtighed. www.linkedin.com/in/heidi-hartvig-99b08954.

Forfatter: Rickard Lindquist

Rickard Lindquist, koordinator Value Chain Management uddannelsen VIA University College. Cand Oecon og SCOR professional. Erfaring fra flere roller i det private erhvervsliv indenfor Supply Chain Management, logistik, produktion, plantægning, digitalisering og ledelse hos Danfoss, Danisco og LEGO. Blev ansat hos VIA University College i 2002 med et formål at udvikle og starte Value Chain Management uddannelsen op. Har derefter arbejdet som underviser, uddannelseschef, udviklet en produktionsingeniør uddannelse og udviklet en SCM uddannelse i Kina i samarbejde med Damco og Sichuan College of Architectural Technology. Derudover erfaring fra nationale og internationale F&U projekter. Fokus er på optimering af forretnings- og produktionsprocesser og digitalisering af disse. www.linkedin.com/in/rickardlindquist.